

מבשר טוב

ס"ג פרשת אחרי קדושים

יומא דהילולא

של הרה"ק הרבי ר' ירחמיאל מפרשיסחא זיעועב"י

ח' אייר תש"פ

ירושלים תובב"א

א.

בפרשת השבוע (טז, א) "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיִּמָּתוּ וּבַחֲמֹשׁ עָשָׂר יוֹם אַחֲרָיו וַיִּבְרָא אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת אֶחָיו יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ".

ולשון הפסוק נראה שבאמת זכו לקרבה לפני ה', וקראה מעיד עליהם 'בקרבנתם לפני ה' – שאכן זכו לקרבה מיוחדת לפני ה'. אך אף על פי כן מתו בהתקרבותם זו לפני ה'. ולכאורה יש כאן תרתי דסתרי כי מתוך מיתתם נראה שלא היו ראויים להתקרב לפניו.

ונמצא שמצבם של בני אהרן נסתר בפסוק מיניח וביח, שחרי מפורש בפסוק שזכו להתקרב לפני ה' ואם כן מה גרם למיתתם. ואי תימא שהיו ראויים למיתה, א"כ איך זכו להתקרב לפני ה'.

והנראה מלשון הפסוק הוא שדוקא קרבנתם לפני ה' היא היא גרמא להם למיתתם, וזה תימא איך יקרה שדוקא קרבנתם לה' היא תגרום מיתתם.

ב.

בכדי לבאר עבודת שני בני אהרן, נקדים את ביאור כוונת הקרא במצוותו של אהרן להיכנס לפני זלפנים ושם נאמר "וַיִּבְרָא אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת אֶחָיו יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו' בְּזֵאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ".

פשטות כוונת פסוק זה היא שהעמידה לפני ה' אינה דבר של מה בכך, ולא כל אדם זוכה לעמוד לפני ה' ולהיכנס לפני זלפנים במחיצת קודש הקדשים מקום שהשכינה שורה בו. ואף גם הכהן הגדול שהורשה להיכנס להעתיר על ישראל ולעשות עבודת הקודש שם, הותר לו רק ביזם הכיפורים בדחילו ורחימו, אך אינו יכול להיכנס בכל עת שיחפוץ.

אמנם, אא"ז הרה"ק בעל דברי בינה נראה שפירש באופן אחר; שלא יוכל הכהן לבוא בכל עת את הקודש, אבל 'בזאת יבוא אהרן את הקודש' – היינו על ידי עבודה זו של יום הכיפורים, יוכל תמיד להיכנס לקודש הקדשים ולעשות עבודה זו.

שכך כתב בספרו הקדוש על הגדה של פסח (ד"ה יכול מראש חודש) וזל"ק: "יכול מראש חודש, תלמוד לומר ביום ההוא כו', אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך. אבל לעתיד לבוא לא נהיה עומדים תחת הזמן, ואז נהיה יכולים לקיים המצוות בכל עת ובכל רגע, ויהיה אותנו התעוררות של המצוות, וגם יוכל להרגיש קדושת המצוות בכל עת ובכל רגע. וזוה"ק, שכבר היה לעולמים המדרגה הזו, שאהרן הכהן גדול היה יכול לבוא בכל יום לעשות העבודה כמו ביום הכפור, בכל זמן שהיה רוצה, מה שהיה אסור לשאר הכהנים הגדולים אחריו", עכ"ל.

וכוונתו יש לומר כאשר הקדמנו בביאור הפסוק הנ"ל שהיה יכול אהרן הכהן (שלא כשאר הכהנים הגדולים אחריו) לבוא בכל עת לעשות עבודת הקודש של יום הכיפורים לפני זלפנים, וזה כוונת הקרא שרק 'בזאת יבוא אל הקודש' ובזאת יכול לבוא בכל עת.

ושאר בני ישראל אינם יכולים לקיים מצוות שלא בזמנם, ולכן סיפור יציאת מצרים זל"ל הסדר חלים רק בט"ו ניסן ואי אפשר מראש חודש. ולעתיד לבוא נהיה כולנו בדרגה גבוהה שנוכל לעשות כל המצוות בכל עת ולא נהיה תלויים בזמן או בהתעוררות מסיזמת וכדומה.

וכבר פירש כן בספר זית רענן (להרב מגן אברהם, אות ד') לפרש את דברי ילקוט שמעוני (פרי אחרי טו, תקע"א) שבכל עת שירצה אהרן להיכנס אל הקודש יוכל להיכנס בתנאי שיעשה כסדר הזה של עבודת יום הכיפורים. אבל שאר כהנים גדולים לא הורשו כן, וכך פירש את כוונת דברי מדרש ילקוט שמעוני. (והארכנו בזה בספר מבשר טוב יומא, עיי"ש).

ועל כל פנים נמצא מבואר שלכל אדם יש מדרגות מיוחדים מה הוא יכול ומה אינו יכול, ואינו דומה עבודת אהרן לעבודת שאר כהנים, וכן לא דומה עבודת כל איש ישראל לרעהו. ולא כל אחד יכול להתקרב ולהגיע לפני ה', יש אשר עבודתם בקרבה כזו ויש אשר עבודתם בקרבה אחרת או בזמן אחר וכדומה.

ג.

וביתר ביאור יש להוסיף, אין כל המעלות שוות ואין כל המדרגות שוות, ואין כל הזמנים שווים, כי כל אדם יש לו בחינות מיוחדות לו. וזמנים שבהם נשמתו מתעלה ומתרוומה וכדומה. ולכן לא שייך שיוכל כל אדם להיכנס למקום הקדוש ביותר, כי לאו כל אחד הזכשר לזה ויש שבאו לעולם למטרות נעלות

אחרות, ואף גם הכהן גדול עצמו שהועמד לדבר זה ולעשות עבודת הקודש לפני ה' – גם הוא צריך לזמנים מיוחדים שבהם יש סגולה להיכנס לפני ולפנים במעלה גבוהה.

ומצינו שהיו בעולם כאלו שחשבו שכולם צריכים להיות שווים בקדושתם. שכן כתב א"י הרח"ק הרבי ר' ירחמיאל זצוקל"ה מפרשיסחא זי"ע ועכ"י (ליקוטי הררי" בסוף ספח"ק תולדות אדם עמ' שי"ט) על קרח שביקש להשוות קדושת כל ישראל ויהיו כולם ראויים להיכנס לפני ולפנים.

וזל"ק: "וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בוקר ויודע ה' את אשר לו זאת הקדוש והקריב אליו וגו'. לכאורה מלת 'לאמר' הוא מיותר, ואין לו שייכות כלל בכאן, כי איך שייך לכתוב מלת 'לאמר' בדבר שיחיה תיכף למחר. בשלמא בדבר הנוהג לדורות, שייך בו לכתוב 'לאמר', דהיינו לאמר לדורות, אבל לא בדבר שיחיה תיכף למחר".

"ונראה, דהנה קרח בא בטענה רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ונתוכם ה'", אם כן מה זה שאתם מרומם לפעולת הנסים והנפלאות יותר מכל עדת בני ישראל, בודאי מסתמא אתם עושים פעולה לזה, להמשיך אליכם אלו המדרגות, ולמה אין אתם ממשיכים זאת על כל עדת ישראל".

"ועל זה בא בתשובה נכונה על דבריו 'לאמר' לדורות, כי הענין נוהג גם כן לדורות. ואמר 'בוקר' – מלשון ביקור ודרישה. כלומר שכל אדם מישראל מחוייב לדרוש ולבקר אחר השם יתברך בכל נפשו ומאודו. ואז ייודע ה' את אשר לוי – יתוודע לו לכל אחד היות העליון כפי כוחו ויד שכלו, וכפי חלקו המגיע לו. 'זאת הקדושי' – זה שהוא לגמרי קדוש לה' והקריב אליו. ועם כל זה הגם שיש הרבה שהם קדושים בגודל הקדושה והטהרה, וכולו קדוש לה', אף על פי כן זאת אשר יבחר בו' – זה האיש צדיק שה' יתברך בוחר בו להיותו כלי להשתמש בו לכבודו ולרצונו יתברך, אותו 'קריב אליו', ולא מה שהם בוחרים בשכלם האנושי, וק"ל", עכ"ל"ק.

נתבאר, כוונת קרח הייתה שכל העדה כולם קדושים וכולם יכולים ורוצים להתקרב לפני ה' ולכן טען שכולם יהיו בדרגה זו שיוכלו להמשיך אליהם מדרגות הקדושה.

ובאמת ידוע מהרה"ק החוזה מלובלין זצוקל"ה שהיה לוי והיה מתבטא 'די הייליגע זיידע קרח' אחר שהיה לוי צאצא של קרח. ומזה נראה שכונתו של קרח הייתה טובה וחיפש להגביר הקדושה ולרומם מדרגתו של ישראל. וכאמור שביקש שיהיו כל ישראל במעלה שזה ויכלו כולם לבוא לפני ה' בכל עת שירצו בלא זמן מסוים או הגבלה כלשהו.

וזה הנהגה שתהא בימי העתיד לבוא, שאז יפסקו הלכה כקרח. וכמו שכתוב בארז"ל (ספר הליקוטים סי' צב, וכן כתב בפירוש התפילה להרוקח על פסוק זה) שהרמז מהפסוק 'צדיק כתמר יפרח' שהוא ס"ת קרח, כי לעתיד לבוא יפרחו הצדיקים – בני ישראל, ויהיו כמו שביקש קרח שיהיו כולם במעלה נפלאה שיוכלו לבוא

בכל עת אל הקודש, כל איש ישראל יוכל להתקרב בכל עת שירצה ולהיות קרוב לפני ה'. וכדברי הרה"ק דברי בינה הנ"ל שיוכלו לקיים כל המצוות בכל עת.

אבל בזמן הזה עדיין לא שייכת הנהגה זו, וכפי שמסיים הרבי ר' ירחמיאל לעיל, שאף שיש כמה וכמה צדיקים קדושים, אבל השי"ת בוחר רק באחד שהוא ינהיג את ישראל על פי רצונו. וזה היה טעותו של קרח כי אסור לאדם לעלות יותר ממדרגתו שיכול לעמוד בה, כי אז יכול חלילה ליפול לאחוריו הרבה.

ועכ"פ העולה מהאמור, שבעת הזאת שעדיין לא הגענו אל התיקון השלם, מוכרח שיהיה לכל אחד מעלה לעצמו ולא יכול להיות שיהיו כולם במעלה גבוהה של קרבת אלוקים ברורה. ולעתיד לבוא יהיו כל העדה כולם קדושים וכולם יוכלו להיות בקרבת לפני ה' תמידית.

7.

ענין זה, שאל יבוא כל אדם בכל עת אל הקודש ולא יעלה במעלות על מזבח ה' יותר ממדרגתו וממעמדו, שייך בכמה אופנים, גם בעת התקרבות האדם להשי"ת שחפצו והשתוקקתו הוא להתעלות ולהתרומם יותר ויותר ולהתקרב לפני ה', שידע ויזחר שיעשה הכל אך לפי תכונות נפשו ומעלת נשמתו. כי אף שמחויב הוא לעשות איתערותא דלתתא, ובלא זה לא יוכל לעלות מדרגות בעבודתו כמבואר בזוה"ק שבאיתערותא דלתתא איתער השפע מלעילא, אבל עדיין יעשה במידה ובמשקל ובמשורה שיתאים לנפשו ולמעמדו וסביבתו, ולא יקפוץ מידי הרבה בפעם אחת, אלא הכל לפי מה שהוא אדם שיוכל באמת להגיע למטרתו בעולם.

וגם באופן שהשי"ת מקרב את האדם אליו בבחינת איתערותא דלעילא, גם אז מקבל האדם את כוחותיו והשפעתו רק לפי כוחו וסגולתו. וכן היה ביציאת מצרים שהוציאם השי"ת והגביהם ממ"ט שערי טומאה מעומק השאול ברגע אחד בהשפעה עליונה, ואף אחר כך בקריעת ים סוף שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי – דרגה עליונה מאוד. אבל ברור שכל אחד קיבל את ההשפעה לפי מעלתו ותיקונו ומה שהוא צריך לתועלתו.

וכן מוצאים במתן תורה שישם נגלה השי"ת באופן נעלה ומרומם על כל ישראל 'אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמם וכו', ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלחבות אש, בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת' (סדר שופרות במוסף דר"ה) – השפעות גדולות ונוראות באיתערותא דלעילא, אבל עדיין היה הגבלה לישראל 'הגבל את העם' והיו מחיצות ברורות, משח מחיצה לעצמו, אחרן מחיצה לעצמו וכל ישראל מחיצה לעצמם, כי כל אחד קיבל את האור ואת השפע לפי כוחו ולפי תכונתו, ולא שייך שיעלה האחד כמה מעלות מעל למעמדו ועניינו.

ונמצא, בין כשמדובר על קירוב מצד האדם להשי"ת שרוצה להתקרב 'בקרבתם לפני ה' ובין בשעה שהשי"ת מקרב את האדם – תמיד צריך להיות לפי מעלתו, והאדם לא יכול לקפוץ כמה דרגות אלא הכל לפי מה הוא אדם ומה שמתאים לו – ואל יבוא בכל עת אל הקודש.

ה.

ובכן נבוא אל המכוון לבאר ענין עבודתם של בני אהרן בקרבתם לפני ה', שאיך יקרה שאחר שהתקרבו לה' – דוקא אז ימותו.

והביאור יש לומר, נדב ואביהוא בני אהרן ביקשו לעשות עבודתם שלמה שכבר יוכל להיות עולם התיקון וכל אחד יוכל להתקרב לפני ה' כרצונו. ועל משקל מה שביאר הרבי ר' ירחמיאל ז"ע את כוונת קרח, נימא גם על בני אהרן שרצו שיחיה עולם התיקון וכולם יהיו שווים במעלתם לגשת לפני הקודש בכל עת ובכל מצב במעלה גבוהה.

ואכן הם עיצמם זכו להגיע למעלה זו, והכתוב מעיד 'בקרבתם לפני ה'', שאף שלא היה זמן עבודה לפני ולפנים, אבל הם זכו לרוב קדושתם ומעלתם להגיע אל קרבת ה' האמיתית בכל עת בלא הגבלת זמן. אבל זכיינתם זו הייתה רק לעצמם, כי עדיין לא הגיע הזמן שיוכלו כל ישראל להנות מזיו השכינה בכל עת, כי עדיין לא עשו כל אחד תיקונו השייך אליו, ואי אפשר שכולם יהיו שווים לפני המקום במעלה גבוהה, אלא כל אחד צריך לעשות תיקונו ופעולתו בזה העולם.

וכיון שבני אהרן ביקשו לשנות סדרי עולם ולעשות קדושת ישראל שיוכלו להתקרב בכל עת, לכן מיד מתו מגודל הקדושה שעדיין לא היה זמנה לבוא אל העולם. ואף שהם בעצמם כן הצליחו להשיג קרבת אלוקים, אכתי לא היה זמן עדיין להעשות כן ולתת קרבה זו בכל עת בלא הגבלה, ולכן מתו.

המזרם מהם כיוצא בהם, שכל אחד צריך לעשות התקרבותו להשי"ת לפי מה שהוא אדם ולפי מצבו ומעמדו שמכיר ויודע בנפשו שיוכל לעמוד בזה, ושלא יקפוץ מדרגות ויחשוב שיוכל לעלות יוד ועוד בלא הגבלה, כי כל העבודה צריכה להיות מתאימה למצבו של האדם ולזמן שעומד בה וכדומה, ואל יבוא בכל עת אל הקודש.

ובזה יוכל להתקרב להשי"ת לפי שורש נפשו, עד שנזכה לזמן העתיד לבוא שאז נהיה בכל עת קשורים אל הקודש וקרובים להשי"ת, ויעזור השי"ת שנזכה לזמן ההוא שכל אחד יוכל להתקרב לפני ה' בכל עת בביאת גואל צדק במהרה בימנו אמן.

להצטרפות לרשימת התפוצה שילחו מייל לכתובת Mo732951213@GMAIL.COM